

[Jens Foged.]

nem ændringer i indkomstbeskatningen at øve indflydelse på den almindelige udvikling i produktion og beskæftigelse samt i betalingsbalancen over for udlandet.“

Denne sidste sætning karakteriserer jo den forskel, der er mellem denne drøftelse af udskrivningsprocenten og den form for drøftelse af udskrivningsprocenten, som vi allerhelst ville have en drøftelse af, hvor meget vi ønskede at udskrive i direkte skat for statens vedkommende.

Nu rækker det altså langt, langt videre. Udskrivningen af skat til staten har naturligvis først og fremmest den opgave at skaffe midler til statens almindelige omsætning, og denne er i stærk stigning — ca. 4 milliarder kr. på ét år — og folketingset har sit store ansvar herfor. Nye love kræver i almindelighed nye økonomiske midler; kun undtagelsesvis finder det modsatte sted. Når så dertil kommer en uafbrudt inflation, og at skatteudskrivningen skal være med til at afbalancere valutaforholdene og beskæftigelsesforholdene, må den rigtige ansættelse vist næsten betegnes som lidt af et kunststykke. Ikke mindst når alle disse faktorer også er direkte knyttet til alment menneskelige reaktioner såvel over for skatterne alene som over for de investeringer, erhvervslevet foretager, hvorved de bl. a. kan sikre beskæftigelsen. Udskrivningsprocenten har også betydning for offentlige investeringer, betydning for, hvor hurtigt vi kan tillade os at udbygge vore skoler, universiteter, hospitaler, vor socialforsorg i al almindelighed og meget, meget mere. Alt dette skal altså koordineres og skal også koordineres med beskæftigelsesmulighederne. Dette er problemerne. En fastsættelse til 91 pct. må nødvendigvis bero på et skøn i relation til alle disse forhold. Tilstandene er uløseligt knyttet såvel til indenlandske som til udenlandske konjunkturer; det gør skønnet endnu vanskeligere. I gamle dage blev udskrivningsloven vedtaget næsten alene i relation til statens behov, men tiderne er ændret. Der er ingen vej udenom. Der er økonomisk sammenhæng på meget videre felter end tidligere og mere end nogen sinde.

Der har været talt og skrevet en del om tidspunktet for fastsættelsen af udskrivningsprocenten. Jeg er tilhænger af den senest mulige ansættelse i forhold til det udskrivningsår,

som den skal gælde for, og vi må nok nøje have gennemdrøftet mulighederne for en placering af tidspunktet nærmere ved det år, udskrivningsprocenten gælder for. Når jeg alligevel kan anbefale, at vi denne gang træffer afgørelsen på nuværende tidspunkt, skyldes det alene, at der er så mange andre forhold, der griber ind i overvejelserne, bl. a. alle de andre lovforslag, der i dag også er opført på dagsordenen, herunder særlig lovforslaget vedrørende merværdiafgiften.

Den økonomiske situation kræver uomgængeligt en justering, vil jeg gerne udtrykke det, i dag. Valutasituationen og handelsbalancen viser dette særdeles tydeligt. Regeringen har pr. 30. april foreslået andre veje end de her forelagte, men det var ikke muligt at nå igennem med disse. Fra venstres side beklager vi dette. De dengang foreslåede veje ville have medvirket til standsning af inflationen og til bedring af vort konkurrenceforhold over for udlandet. Beskæftigelsen ville ligeledes herved have været bedre sikret. Vi står nu i stedet over for en udskrivning på forskellige områder: af direkte skat, af forhøjede indirekte skatter, såkaldt meroms og opkrævning af et særligt folkepensionsbidrag på 1 pct., og der er tillige budgetteret et kasseoverskud på ca. 1 milliard kr. Alle disse neutraliserende faktorer vil formindske forbrugsmulighederne vel i en størrelsesorden på mellem 2½ og 3 milliarder kr., og det er desværre tilsyneladende aldeles nødvendigt for på ny at opnå mere stabile forhold på det økonomiske område.

Allerede nu står det klart, at der vil blive udløst 2, eventuelt 3 dyrtidsportioner, og der er vel ingen, der forventer stilstand med hensyn til de løverenskomster, der skal forhandles til foråret. Regeringen har pligt til i videst muligt omfang at afbalancere disse forhold.

Det er ikke med særlig stor tilfredshed, venstre tilslutter sig disse forslag. Venstre havde hellere set, at der i stedet for forbrug havde været en privat opsparing, som kunne medvirke til harmoni imellem forbrug og investering. Men endnu har folketingset ikke formået at udforme en politik, der i nyere tid har været et tilstrækkeligt incitament til at øge den private opsparing.

Jeg lagde mærke til, at hr. Poul Schlüter krævede, at vi skulle have lånevilkårene let-